

נוסח הברכה:

ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות"
"ואילנות טובות ליהנות בהן בני אדם.

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלקי אבותינו, שתעלינו בשמחה לארצנו, ותטענו בגבולנו, ושם נקיים מצות תרומות ומעשרות וכל מצות התלויות בארץ אשר הנחלת לאבותינו, היא ארץ זבת חלב ודבש, ארץ נחלי מים עינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר, ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון, ארץ זית שמן ודבש, כאשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך.
אנא ה', למען שמך הגדול, הגדל חסדך עמנו, וקיים לנו את הדבר אשר הבטחתנו ע"י משה עבדך:
"ונתתי גשמיכם בעתם, ונתנה הארץ יבולה, ועץ השדה יתן פריו, והשיג לכם דיש את בציר, ובציר "ישיג את זרע, ואכלתם לחמכם לשבע, וישבתם לבטח בארצכם
וקיים בנו את הדבר אשר הבטחתנו ע"י ישעיה נביאך: "ביום ההוא יהיה צמח ה' לצבי ולכבוד, ופרי הארץ לגאון ולתפארת לפליטת ישראל", ונאמר: "ובנו בתים ויִשְׁבּוּ, ונטעו כרמים ואכלו פִּרְיָם", וקיים בנו אשר הבטחתנו על ידי עמוס נביאך: "הנה ימים באים, נאם ה', ונגש חורש בקוצר, ודורך ענבים במושך הזרע, והטיפו ההרים עסיס, וכל הגבעות תתמוגגנה: ושבתי את שבות עמי ישראל. ובנו "ערים נשמות ויִשְׁבּוּ, ונטעו כרמים ושתו את יינם, ועשו גנות ואכלו את פריהם
וקיים בנו אשר הבטחתנו ע"י יחזקאל נביאך: "והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה, למען אשר לא "תקחו עוד חרפת רעב בגויים".

הלכות ברכת האילנות

- א. ברכת האילנות מברכים רק פעם אחת בשנה, במהלך חודש ניסן, וטוב לברך ברכה זו בראש חודש ניסן כי זריזין מקדימים למצוות. ויש מברכים אותה בחול המועד ברוב עם ובבגדים נאים.
- ב. צריך לברך רק על **עץ** מאכל ולא על עץ סרק.
- ג. צריך לברך רק כשיש לכל הפחות **שני** אילנות ואפילו אם הם מסוג אחד, ולכתחילה ראוי להדר ולברך על שני אילנות מאכל משני סוגים.
- ד. בשעה שמברכים על האילנות צריך שיהיו בהם פרחים פורחים.
- ה. לא יברך על עצים הגדלים **בעציצים** בתוך ביתו.
- ו. יש אומרים לא לברך בשבת ויום טוב (שלא יקטוף את הפירות או הפרחים בשבת).

טעם הברכה:

כאשר האדם רואה אילן שפירותיו ראויים לאכילה - הרגש הראשון המתעורר בו הוא הרגש התועלתני השימושי, והוא מברך את הקב"ה על כך שזיכהו להגיע שוב לעונתו של פרי טעים זה – "שהחיינו". כאשר הפרי הבשל עומד לנגד עיניו, האדם מרוכז רק בו ובתועלת שעשויה לצמוח לו ממנו, ואינו פנוי לשעות ליופיו של האילן ולפרחיו. אבל כאשר רואה האדם אילן שפירותיו עוד אינם גמורים - הוא פונה לצדו האסתטי, מעריך את יופיו ואת טובו ומברך את הקב"ה על שיצר אילן כה נאה: ברכת האילנות.

מדוע מתייחסת ברכת האילנות ל"בריות טובות" וגם ל"אילנות טובים"?

לפי הבן איש חי, חכם מקובל, ראיית פריחת העצים מלמדת אותנו דבר חשוב. כשאנחנו רואים כיצד העץ, שהיה יבש ועירום במשך החורף, מתמלא פתאום פריחה ולבולבול, אנחנו מתעוררים בעצמנו. אנחנו רואים את השתנותו של הטבע, ואנחנו מקבלים אומץ וחיזוק לצאת מהדכדוך שלנו, ונזכרים שה' נתן לנו את הכלים הדרושים כדי לחדש את עצמנו.

הא-ל הנכבד והנורא הזה - מצווה לאוהבו וליראה הימנו, שנאמר "ואהבת את ה' אלוהיך" (דברים ו, ה), ונאמר "את ה' אלוהיך תירא" (דברים ו, יג). והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ - מייד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע ה' הגדול..."

□ בסדר הבנתי, אבל למה דווקא להסתכל על העצים?

□ אתה יכול להסביר?

□ הנה תסתכל על דברי הרב חרל"פ:

כל מערכת ימי החיים של האדם הם תמיד בבחינת זריעה למה שעתיד לצמוח. ועל כן הוא בבחינת אדם, על שם האדמה... שכן כל שבחה של האדמה הוא מצד הגידול והצמיחה הבאים ממנה, וכשם שכל מה שצומח מן האדמה יש בתוכו זרע שזורעין אותו ושוב מעלה צמחים וגידולים חדשים, כן גם האדם, כל מה שממציא על ידי טהרת מחשבתו וכושר מעשיו – בגדר זריעה הוא, שממנה עתידים לצמוח ולפרוח גידולים חדשים עד אין סוף ואין תכלית, וכשם שלזריעה הנתונה באדמה דרוש עיבוד ועידור, השקאה וכדומה במלאכות שבשדה, שרק על ידם מתעורר באדמה כוח הגידול, כן אצל האדם, הנשמה העליונה-האלוקית מעוררת בו כוח הגידול והצמיחה...

5. מה מקור שמו של האדם?
6. הרב חרל"פ נותן בדבריו 2 הסברים לקשר המיוחד שבין האדם לאדמה. מהם?
7. אם כן, מה האדם יכול ללמוד מן העץ?